

БУДКЕР Герш Іцкович (01. 05. 1918, с. Мурафа Вінн. пов. Поділ. губ., нині Шаргород. р-ну Вінн. обл. — 04. 07. 1977, м. Новосибірськ, РФ) — фізик. Професор (1958), академік АН СРСР (1964). Учасник 2-ї світової війни. Урядові нагороди СРСР. Сталін. (1949) та Ленін. (1967) премії. Закін. Моск. університет (1941). Пішов добровольцем на фронт. Служив у зеніт. частині, вдосконалив систему керування зеніт. вогнем. Війну закінчив у званні полковника. Працював в Інституті атом. енергії (1945–57), дир. Інституту ядер. фізики Сибір. відділ. АН СРСР і проф. Новосибір. університету

(від 1958). Осн. наук. праці з теорії ядер. реакторів, теорії й розрахунку прискорювачів, фізики плазми, керов. термоядер. синтезу, з теорії кінцевої урано-графітової решітки, цикліч. прискорювачів. Запропонував метод зустрічних пучків для дослідж. у фізиці елементар. частинок. За допомогою його прискорювачів на зустріч. пучках одержано антиводень і антигелій. На основі дослідж. Б. в Інституті ядер. фізики створ. генератори імпульс., релятивіст. пучків для нагрівання плазми, розроблено серію електрон. прискорювачів для радіац. опрацювання матеріалів. Висунув ідею створення термоядер. установок з магніт. пробками (використовують у всьому світі).

Основні праці

Релятивистский стабилизированный пучок // АЭ. 1956. № 5; Релятивистское кинетическое уравнение // Докл. АН СССР. 1956. Т. 107, вып. 4 (співавтор); Физика плазмы и проблема управляемых термоядерных реакций. Т. 1–3. Москва, 1958; Собрание трудов. Москва, 1982.

Рекомендована література

1. Международный семинар «Проблемы физики высоких энергий и управляемого термоядерного синтеза» (К 70-летию со дня рождения академика Г. И. Будкера): Докл. Новосибирск, 1989.

К. Д. Хоменко

Бібліографічний опис:

Будкер Герш Іцкович / К. Д. Хоменко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-36542>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).